

Nyhedsbrev udgave nr. 7

Januar 2009

Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg

Velkommen

Først og fremmest GODT NYTÅR til alle. Efter et år med rigtigt mange interessante nye tiltag og en fokus på energiområdet, der vel ikke tidligere er set, så står vi alle foran et år, som må forventes at give visse udfordringer som følge af finanskrisen, men som samtidig giver en masse muligheder for varmepumpebranchen. 2009 må alt andet lige blive det år, hvor markedets aktører skal bevise, at de kan stå fast på et marked, som bliver præget af nedgang i nybyggeriet, svingende oliepriser og øget fokus på miljøet.

Dette er udgave nr. 7 af nyhedsbrevet, der udsendes af sekretariatet for Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg med støtte fra Energistyrelsen. Nyhedsbrevet har endnu en gang fokus på et par af de emner, der er mest hotte i øjeblikket:

- Energiforliget – varmepumperne er igen i fokus. Indeholder bl.a. nyt om Energistyrelsens energimærkningsordning for luft/vand og væske/vand varmepumper.
- Den 8. IIR Gustav Lorentzen konference i København i september 2008 – konference om naturlige kølemidler
- Endnu et år med Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg

Jeg håber, at alle får glæde af at læse nyhedsbrevet – og husk, at du altid er velkommen til at komme med gode ideer til indholdet.

Energiforliget – varmepumperne er igen i fokus.

Som det nok er de fleste bekendt, har Energistyrelsen fået bevilget 30 mio. kr. til en kampagne på varmepumpeområdet ifm. energiforliget.

Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpanlæg

Ifølge Energistyrelsens hjemmeside (www.ens.dk) skal midlerne udmøntes bl.a. til kampagner omkring ”Varmepumper til erstatning af individuelle oliefyr” og omfatte oplysningskampagner, mærkning af effektive pumper, begrænsede tilskudsordninger mv. målrettet varmemeforbrugere uden for kollektivt forsynede områder.

Energistyrelsen har nu offentliggjort deres handlingsplan, som kan findes på Styrelsens hjemmeside. Første step har været at iværksætte en energimærkningsordning for luft/vand og væske/vand varmepumper. Denne mærkningsordning bygger grundlæggende på de kriterier, der til dato har været gældende i Teknologisk Instituts systemgodkendelsesordning suppleret med oplysninger omkring anlæggenes effektivitet. Teknologisk Institut har på baggrund af en ældre national standard opbygget en model for en såkaldt ”normeffektfaktor”, som giver et billede af, hvor effektiv varmepumpen er over et normalår. Der skal oplyses to værdier for hver varmepumpe, én hvor varmepumpen er tilsluttet et radiatorsystem, samt én hvor varmepumpen er tilsluttet et gulvvarmesystem. Begge værdier inkluderer i øvrigt ligeledes brugsvandet – der er således taget højde for det, som en varmepumpe reelt udsættes for, når den står ude hos forbrugeren.

Første version af en liste over de energimærkede varmepumper kan i øvrigt ses på Energistyrelsens hjemmeside. Offentliggørelsen af listen medfører, at luft/vand og væske/vand varmepumperne inden for overskuelig tid vil udgå af Teknologisk Instituts positivliste, således at der ikke skabes forvirring hos forbrugeren.

HUSK at leverandører/producenter selv AKTIVT skal tilmelde sig ordningen, også selvom de tidligere har været tilsluttet Teknologisk Instituts ”Systemgodkendelsesordning”. Henvendelse kan ske til Energistyrelsen (Charlotte Vartov Forsingdal cvf@ens.dk eller Mikkel Sørensen mis@ens.dk) eller til Teknologisk Institut (Per Henrik Pedersen per.henrik.pedersen@teknologisk.dk)

I løbet af 2008 iværksatte Elsparefonden en større kampagne om anvendelse af varmepumper i sommer-/fritidshuse. Denne kampagne har bl.a. medført, at der på Elsparefondens hjemmeside (www.elsparefonden.dk) er offentliggjort en liste over anbefalede varmepumper til fritidshuse. I første omgang er det alene luft/luft varmepumper, der kan ses på denne liste.

Den 8.internationale IIR konference om Naturlige Kølemidler

I dagene 7.-10.september 2008 løb den 8.udgave af den internationale kølekonference IIR Gustav Lorentzen Conference on Natural Working Fluids af stablen i Ingeniørhuset i København. Konferencen var denne gang arrangeret af Teknologisk Institut i samarbejde med Selskabet for Køleteknik (under IDA), Dansk Køleforening, Autoriserede Kølefirmaers Brancheforening (AKB)

Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpanlæg

samt The International Institute of Refrigeration (IIR). Tovholder på arrangementet var Svend Hansen fra Teknologisk Institut, der gennem det sidste halve til hele år op til konferencen næsten har ligget vandret i bestræbelserne på at få arrangementet til at klappe – og det lykkedes på fornemmeste vis. Det har for hele komiteen bag både selve arrangementet og den tekniske del af programmet været en hektisk periode, og ved konferencens afslutningsceremoni onsdag eftermiddag blev gruppen fra flere sider fortjent rost for det store arbejde, der er lagt i planlægning og gennemførelse af denne den 8. IIR konference om naturlige kølemidler.

Denne artikel giver en kort opsummering af dagene i København – desværre har det af naturlige årsager ikke været muligt for forfatteren at deltage i alle præsentationerne, og derfor vil fokus naturligvis være rettet mod netop de sessioner, som er overværet gennem de tre hårde, men udbytterige dage i København.

Danmark fik stafetten i maj måned 2006 i Trondheim, hvor den 7. Gustav Lorentzen konference blev afholdt. Dengang var konferencens primære fokus anvendelsen af CO₂ i køle- og varmepumpesystemer. Der har siden 2006 pågået et intensivt arbejde med at få konferencen arrangeret, og organisationskomiteen har ydet en imponerende indsats, der sikrede, at dagene i København blev en uforglemmelig event, med en masse spændende indlæg (125) af meget høj teknisk kvalitet suppleret med en masse ”networking”, der naturligvis er næsten lige så vigtigt som selve teknikken. I alt 370 personer fra ind- og udland var tilmeldt konferencen, hvilket var flere, end der deltog ved den forrige konference i Norge. I øvrigt er det anden gang Danmark er vært for denne konference – i 1996 blev konferencen afholdt i Århus, dengang med en åbningstale af daværende Energi- og Miljøminister Svend Auken, der åbnede med en tale, der på rigtig mange måder satte gang i kølebranchen ved at proklamere, at alle kraftige drivhusgasser var ude af kølesystemerne inden for en 10-årig periode. En målsætning, der delvist er nået – i hvert fald i Danmark.

Konferencen er naturligvis afledt af den store fokus, der er på den globale opvarmning og netop kølemiddelområdet er et af de steder, hvor det rent faktisk er muligt at gøre en forskel. Kyoto protokollen og det deraf afledte europæiske F-gas regulativ, samt de mange danske nationale initiativer er naturligvis med til at drive udviklingen og på sigt burde (næsten) alle kølesystemer kunne bygges uden kraftige drivhusgasser.

Det var i år lykkedes organisationskomiteen at indgå en aftale med Klima- og Energiminister Connie Hedegaard omkring åbningstalen – desværre blev ministeren forhindret i at deltage kort før take off, men scenen var alligevel sat til et fantastisk arrangement. Miljøstyrelsen repræsenteret af Frank Jensen gav indledningsvis et kort rids af den effekt, de forskellige tiltag på kølemiddelområdet har haft. Og der er ingen tvivl – både afgifterne og udfasningsbekendtgørelse har haft en stor effekt og i DK har det siden 1. januar 2007 været forbudt at installere anlæg med HFC (visse størrelser og applikationer undtaget).

Kvalitets sikringsordningen for Varmepumpanlæg

Arrangementskomiteen ”fanget” i en ledig stund udenfor Ingeniørhuset – fra venstre: Lau Vørs fra AKB, Svenn Hansen fra Teknologisk Institut, Joachim ”Joe” Paul fra DTU, Hans Jørgen Høgaard Knudsen fra Selskabet for Køleteknik og Kaj W. Jensen fra Dansk Køleforening. (Foto: Claus S. Poulsen, Teknologisk Institut)

Indhold ved konferencen

Konferencen var delt i en række sessioner som gav deltagerne mulighed for at vælge mellem de emner, som synes mest relevant for den enkelte. Sessionerne spændte fra praktisk anvendelse af CO₂ som kølemiddel, over ammoniak, kulbrinter, sorption, varmepumper, sekundært kølemiddel til nye kølemetoder. Der var ud over de tekniske indlæg ligeledes arrangeret fire såkaldte ”technical visits” – alle til anlæg beliggende omkring København og alle anlæg med CO₂. Imponerende nok, blev en lang række af konferencens indlæg præsenteret af danske deltagere, hvilket med tydelighed viser, at Danmark er langt fremme på dette område.

Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpanlæg

Et af de områder, der allerede fra start var i fokus var ammoniak. Netop dette område har været lidt ude af fokus i de år, hvor CO₂ har været det helt hotte emne. Bl.a. blev der ved konferencens åbning præsenteret lidt nyheder fra det amerikanske marked, hvor der synes at være en kraftig vækst i interessen for og efterspørgslen efter naturlige kølemidler – præsenteret af Bruce Badger fra International Institute of Ammonia Refrigeration. Dette indlæg blev umiddelbart fulgt af første danske tekniske bidrag, nemlig Jens K. Larsen fra Johnson Controls Denmark som gav en status for anlæg med ammoniak.

Et af de meget besøgte ”spor” ved konferencen var de mange tekniske sessioner omkring varmepumper. Her blev der præsenteret i alt 8 indlæg omkring CO₂ i individuelle varmepumper samt en række indlæg vedr. større varmepumper og alternative løsninger. CO₂ i varmepumper synes stadig at være et interessant alternativ for mange, specielt i kombinerede brugsvands- og rumvarmepumper, hvor det er muligt at opnå en lagdeling i beholderen og dermed en lav afgangstemperatur fra gaskøleren, forventes store landvindinger i fremtiden. På dette område er der en del aktivitet i Europa, bl.a. i Østrig, Norge og Danmark. Endvidere viser EU's indsats på bygningsområdet en stadigt stigende opmærksomhed omkring udvikling af varmepumper til lavenergibyggeri – en del indlæg var koncentreret om dette emne.

Et generelt indtryk fra konferencen er, at CO₂ stadig er på alles læber, og der tales CO₂ både i små varmepumper, supermarked køleanlæg og i store industrielle køleanlæg. Også helt nye områder som f.eks. magnetisk køling havde fundet en plads på programmet, og emner så som sekundære kølemidler var naturligvis også en del af programmet.

Når der tales om naturlige kølemidler og i særdeleshed om kulbrinter og ammoniak, er det ikke muligt at komme uden om sikkerhedsspørgsmålet. Der blev derfor afholdt et separat spor omkring netop dette – et område som naturligvis stadig fortjener opmærksomhed, da overgangen fra de kraftige drivhusgasser til naturlige kølemidler skal ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Indlægsholderne var blevet bedt om at holde sig inden for en tidsgrænse på 15 minutter efterfulgt af 5 minutter til spørgsmål og kommentarer – disse frister blev professionelt styret af en skare af studerende fra DTU, og dermed kunne gæster, der undervejs ønskede at skifte session, nå at gå til nyt foredrag uden at miste noget af dette.

Konferencens sociale højdepunkt var tirsdagens konferencemiddag i Grøften i Tivoli, hvor konferencens deltagere (og nogle ægtefæller), organisation etc. mødtes til et uformelt arrangement med god mad og underholdning – det hele styret af formanden for ”scientific committee” professor Joachim ”Joe” Paul fra DTU. Her var der bl.a. en række prisoverrækkelser suppleret med underholdning fra den danske kulturskat – kæmpende vikinger, der sloges mellem det festklædte publikum.

Mere information om konferencen kan ses på: <http://www.iir-gl-conference-2008.dk/>

Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg

Afslutningsvis blev stafetten givet videre til Australien, der skal være vært for IIR Gustav Lorentzen konferencen om to år (april 2010 i Sydney).

Endnu et år med Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg

Det er med stor glæde, at vi kan oplyse, at vi sidst på året (2008) indgik endnu en aftale med Energistyrelsen, hvilket betyder, at Kvalitetssikringsordningen fortsætter i hvert fald endnu et år, således at bevillingen som minimum fortsættes frem til 31.oktober 2009. De specifikke indsatsområder for det næste års bevilling er mere eller mindre de samme som det foregående år.

Brug Kvalitetssikringsordningen som sparringspartner i din hverdag

Kvalitetssikringsordningen er til for dig – mange producenter og leverandører har allerede benyttet os som tekniske supportere på mange forskellige områder. Du kan også bruge os, hvis du står med spørgsmål omkring teknik, lovgivning, national og international godkendelse, standardisering etc. Ring eller mail til sekretariatet, hvis du har behov for hjælp.

Nedenfor ser du en liste over nogle enkelte ting, vi allerede har hjulpet branchen med – listen er lang, og vi kan yde support omkring mange flere emner, end de her nævnte:

- Rådgivning / kurser vedr. det nye bygningsreglement og Be06 beregningsprogrammet.
- Rådgivning vedr. godkendelse af varmepumper i ind- og udland.
- Teknisk rådgivning vedr. CO₂ som kølemiddel.
- Jordslangebekendtgørelsen – revision og fortolkning (specielt rettet mod kommunale sagsbehandlere).

Gode ideer til artikler modtages

I har også mulighed for at bidrage med indlæg til nyhedsbrevet – kontakt sekretariatet, hvis I ligger inde med gode ideer.

Med venlig hilsen

Claus S. Poulsen
Sekretariatsleder
Tlf.: 72 20 25 14
e-mail: claus.s.poulsen@teknologisk.dk

Se mere information på vores hjemmeside – www.varmepumpeinfo.dk under punktet ”For fabrikanter og installatører”, hvor du ligeledes vil kunne se seneste nummer af nyhedsbrevet.

Næste nummer udkommer i løbet af foråret 2009.